

AUGMENTAR IMPOSTOS ¿ARA?

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 5 de juliol de 2011)

Un dels llegats que aquesta crisi deixarà entre nosaltres serà una reducció de l'aversion cap als Estats Units en alguns sectors a l'esquerra de l'espectre polític. Certament, les reflexions i propostes d'eminentes economistes com Paul Krugman i Joseph Stiglitz han trobat ressò entre els partidaris de major activisme del pressupost públic per sortir de la crisi. Recentment, unes declaracions del president Obama han estat enteses com una proposta d'augment d'impostos per equilibrar el pressupost, ja que el dèficit es preveu superior al 9% del PIB el 2011. Això ha estat interpretat com una aposta per major pressió fiscal, que obriria noves perspectives a la desorientada esquerra europea. Temo que la interpretació no ha estat del tot correcta.

Hi ha ara mateix una gran discussió de política pressupostària als EUA: les cambres legislatives han d'autoritzar un augment del sostre d'endeutament abans del 3 d'agost, o - en cas contrari- el govern suspendria pagaments. En aquest context, el president Obama ha fixat la seva posició: l'augment d'impostos als més rics ha d'entrar en la fórmula per reduir el dèficit públic. Però això no és el mateix que dir que cal equilibrar el pressupost pujant impostos. El molt probable acord polític per augmentar el sostre del deute es sustentirà en una severa retallada de la despesa pública, que serà la part fonamental de l'ajust. En aquest context, Obama pretén a més que es retirin els alleujaments fiscals (*tax breaks*) que Bush va establir 'transitòriament' en favor dels contribuents més rics, en una mesura bastant obscena des del punt de vista de l'equitat. La suma d'aquests ingressos fiscals que es proposa recuperar (al que s'oposen els republicans) és menor respecte a la dimensió de la retallada de la despesa, però la seva significació per a la percepció d'equitat en l'esforç d'ajust seria important.

En general, no serà augmentant els impostos com EUA sortirà de la crisi, encara que els ingressos fiscals representin només al voltant del 25% del PIB. Tampoc serà així en els països de la UE, on la pressió fiscal és bastant més alta, ni a Espanya, on supera per poc el 30%, després d'haver caigut intensament a causa de la crisi. Segurament, quan estiguem ja en la via de sortida, s'estigui creant ocupació, i per això la pressió fiscal agregada torni a augmentar de forma cíclica, discutirem de nou com millorar l'equitat del sistema fiscal, la necessitat de reequilibrar el tracte a les rendes del treball assalariat i la resta de rendes, la relació entre nivell d'impostos i de serveis ... Però crec que a la UE no es tornarà a pensar en pressions fiscals com les assolides dècades enrere. La consolidació de les economies emergents ens força a buscar un nou lloc en un món diferent, encara que alguns potser no hagin llegit encara cap a on va el futur, i insisteixin amb allò de "total, si els alemanys no ens venguessin a nosaltres". ¡Go east!